

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 7.8.2026
C(2026) 5770 final

Εξοχότατο
κ. Γιώργο Γεραπετρίτη
Υπουργό Εξωτερικών
Λεωφόρος Βασ. Σοφίας 5 106 71 Αθήνα
Ελλάδα

Θέμα: Κοινοποίηση 2026/233/GR

Σχέδιο διατάξεων σχετικά με τη θέσπιση ορίου ηλικίας στη χρήση επιγραμμικών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης

Διατύπωση εμπεριστατωμένης γνώμης βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/1535 της 9ης Σεπτεμβρίου 2015

Εξοχότατε,

Στο πλαίσιο της διαδικασίας κοινοποίησης που προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 ⁽¹⁾, οι ελληνικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή, στις 8 Μαΐου 2026, το σχέδιο «Θέσπιση ορίου ηλικίας στη χρήση επιγραμμικών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης» (στο εξής: κοινοποιηθέν σχέδιο).

Σύμφωνα με το μήνυμα κοινοποίησης, το κοινοποιηθέν σχέδιο αποσκοπεί στη θέσπιση κανόνα «ψηφιακής ενηλικίωσης» σύμφωνα με τον οποίο η πρόσβαση σε επιγραμμικές υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης θα πρέπει να περιορίζεται για τους ανηλίκους που δεν έχουν ακόμη συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους.

Σκοπός του κοινοποιηθέντος σχεδίου είναι ιδίως η ενίσχυση της προστασίας των ανηλίκων από τους κινδύνους που συνδέονται με τη χρήση επιγραμμικών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης που παρέχονται από επιγραμμικές πλατφόρμες, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων ως προς την ψυχική υγεία, την ομαλή ψυχοκοινωνική ανάπτυξη, καθώς και την ασφάλεια, την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Για τον σκοπό αυτό, το κοινοποιηθέν σχέδιο απαιτεί από τους παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης να εφαρμόζουν «κατάλληλες, αναλογικές και αξιόπιστες μεθόδους επαλήθευσης της ηλικίας», προκειμένου να περιοριστεί η πρόσβαση από χρήστες που δεν έχουν ακόμη συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους. Το κοινοποιηθέν σχέδιο προβλέπει επίσης ότι οι πάροχοι δύνανται να συμπληρώνουν την ισοδύναμη λύση επαλήθευσης της

¹ Οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών (ΕΕ L 241 της 17.9.2015, σ. 1).

ηλικίας της ΕΕ, η οποία ενσωματώνεται στην εφαρμογή «Gov.gr Wallet» και στην εφαρμογή «Kids Wallet», με μεθόδους εκτίμησης της ηλικίας, όταν κρίνεται απαραίτητο για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων.

Το κοινοποιηθέν σχέδιο αναφέρεται επίσης στο πλαίσιο εποπτείας και εφαρμογής που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/2065 (“The Digital Services Act”, στο εξής: Πράξη για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες ή Πράξη) για την εποπτεία της εφαρμογής των υποχρεώσεων του κοινοποιηθέντος σχεδίου. Βάσει του πλαισίου επιβολής της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες στην Ελλάδα, η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) ορίστηκε ως Συντονιστής Ψηφιακών Υπηρεσιών σύμφωνα με το άρθρο 49 παράγραφος 2 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες, ενώ το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης και η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ορίστηκαν ως άλλες αρμόδιες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 49 παράγραφος 1 της ίδιας Πράξης. Σύμφωνα με το κοινοποιηθέν σχέδιο, η ΕΕΤΤ έχει επίσης την αρμοδιότητα να ενημερώνει τον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών του κράτους μέλους εγκατάστασης, ή κατά περίπτωση, την Επιτροπή, όταν διαπιστώνεται ή υπάρχει υπόνοια μη συμμόρφωσης με το κοινοποιηθέν σχέδιο, από επιγραμμική πλατφόρμα που παρέχει επιγραμμικές υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης, η οποία είτε έχει την κύρια εγκατάστασή της σε άλλος κράτος μέλος της ΕΕ, είτε έχει ορίσει νόμιμο εκπρόσωπο που διαμένει ή είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος.

Στο πλαίσιο του κοινοποιηθέντος σχεδίου, οι υπηρεσίες της Επιτροπής απηύθυναν στις ελληνικές αρχές, στις 2 Ιουνίου 2026, αίτημα για συμπληρωματικές πληροφορίες, προκειμένου να λάβουν διευκρινίσεις σχετικά με τα μέτρα του κοινοποιηθέντος σχεδίου. Στην ακόλουθη αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη οι απαντήσεις που παρέθεσαν οι ελληνικές αρχές στις 12 Ιουνίου 2026.

Η εξέταση των σχετικών κοινοποιηθεισών διατάξεων ώθησε την Επιτροπή να εκδώσει την ακόλουθη εμπεριστατωμένη γνώμη.

1. Εισαγωγή

Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το μήνυμα κοινοποίησης, σύμφωνα με το οποίο το κοινοποιηθέν σχέδιο αποσκοπεί στην προστασία της υγείας των ανηλίκων από τους κινδύνους που συνδέονται με τον σχεδιασμό και τη λειτουργία των επιγραμμικών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης.

Η Επιτροπή συμμερίζεται τον στόχο του κοινοποιηθέντος σχεδίου για την προστασία των ανηλίκων στο διαδίκτυο, ιδίως από περιεχόμενο που ενδέχεται να βλάψει την υγεία τους, τη σωματική, πνευματική και ηθική τους ανάπτυξη, όπως το επιβλαβές περιεχόμενο. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ανήλικοι μπορούν να χρησιμοποιούν τις επιγραμμικές υπηρεσίες με ασφάλεια, οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών στις οποίες έχουν πρόσβαση οι ανήλικοι πρέπει να αναλάβουν το μερίδιο ευθύνης που τους αναλογεί.

Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι το κοινοποιηθέν σχέδιο καλύπτει θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής διαφόρων νομοθετικών πράξεων της Ένωσης, και συγκεκριμένα του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2065 (“Digital Services Act”, στο εξής: Πράξη

για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες ή Πράξη) ⁽²⁾ και της οδηγίας 2000/31/EK (στο εξής: οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο) ⁽³⁾.

Όσον αφορά την πρώτη Πράξη, στις 14 Ιουλίου 2025 η Επιτροπή εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων στο διαδίκτυο, σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2065 (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές) ⁽⁴⁾. Οι κατευθυντήριες γραμμές παραθέτουν έναν μη εξαντλητικό κατάλογο μέτρων τα οποία η Επιτροπή θεωρεί ότι οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών στις οποίες έχουν πρόσβαση ανήλικοι θα πρέπει να λαμβάνουν για να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου 28 παράγραφος 1 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες, ώστε να διασφαλίζεται υψηλό επίπεδο ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων στις υπηρεσίες τους. Όπως διευκρινίζεται στην παράγραφο 12 των κατευθυντήριων γραμμών, οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών και οι αρμόδιες εθνικές αρχές μπορούν επίσης να εμπνευστούν από τις κατευθυντήριες γραμμές κατά την εφαρμογή και την ερμηνεία του άρθρου 28 παράγραφος 1 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες για παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών προσβάσιμων σε ανηλίκους, των οποίων η κύρια εγκατάσταση στην Ένωση, κατά την έννοια του άρθρου 56 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού, βρίσκεται στο έδαφος του κράτους μέλους τους.

Οι κατευθυντήριες γραμμές ακολουθούν μια προσέγγιση αξιολόγησης με βάση τον κίνδυνο, αναγνωρίζοντας ότι οι επιγραμμικές πλατφόρμες που είναι προσβάσιμες στους ανηλίκους ενδέχεται να ενέχουν διάφορα είδη κινδύνων για τους ανηλίκους, ανάλογα με τη φύση, το μέγεθος, τον σκοπό και τη βάση των χρηστών τους. Παράλληλα, βασίζονται σε έναν ηλικιακά κατάλληλο σχεδιασμό, καθώς και σε μια προσέγγιση ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας εκ σχεδιασμού και στην προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών. Όπως αναγνωρίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές, η Πράξη για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες δεν αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία που προβλέπει κατώτατο όριο ηλικίας για την πρόσβαση σε ορισμένα προϊόντα ή υπηρεσίες που προσφέρονται και/ή παρουσιάζονται με οποιονδήποτε τρόπο σε επιγραμμική πλατφόρμα ⁽⁵⁾. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η θέσπιση κατώτατου ορίου ηλικίας κατά το οποίο οι πάροχοι επιγραμμικών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να επιτρέπουν την πρόσβαση σε ανηλίκους αποτελεί αξιολόγο στόχο. Επί του παρόντος, η ειδική ομάδα εμπειρογνομόνων για την ασφάλεια των παιδιών στο διαδίκτυο, η οποία συγκροτήθηκε από την πρόεδρο της Επιτροπής, εξετάζει τρόπους προστασίας των παιδιών στο διαδίκτυο, με σκοπό να υποβάλει συστάσεις στην πρόεδρο.

² Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2065 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2022, σχετικά με την ενιαία αγορά ψηφιακών υπηρεσιών και την τροποποίηση της οδηγίας 2000/31/EK (πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες) (ΕΕ L 277 της 27.10.2022, σ. 1-102).

³ Οδηγία 2000/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο») (ΕΕ L 178 της 17.7.2000, σ. 1-16).

⁴ [Commission publishes guidelines on the protection of minors | Shaping Europe's digital future](#) (Η Επιτροπή δημοσιεύει κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία των ανηλίκων | Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης), [έγγρ. C(2025) 4764 final].

⁵ Τμήμα 6.1.3.1 παράγραφος 37 στοιχείο δ) των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων στο διαδίκτυο, σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/2065 [έγγρ. C(2025) 4764 final της 14ης Ιουλίου 2025].

Παράλληλα, η Επιτροπή έχει εκπονήσει ένα σχέδιο στρατηγικής για μια ενωσιακή λύση επαλήθευσης της ηλικίας που θα διασφαλίζει την προστασία της ιδιωτικής ζωής, η οποία —μόλις τεθεί σε εφαρμογή— θα επιτρέπει στους χρήστες να αποδεικνύουν ότι έχουν συμπληρώσει μια συγκεκριμένη ηλικία πριν από την πρόσβαση στον ιστότοπο, χωρίς να αποκαλύπτουν την ακριβή ηλικία ή την ταυτότητά τους και χωρίς να κοινοποιούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τους. Το σχέδιο στρατηγικής για την εν λόγω ενωσιακή λύση επαλήθευσης της ηλικίας είναι τεχνικά πλήρες και έτοιμο να εφαρμοστεί από τα κράτη μέλη ως αυτοτελής εφαρμογή ή, κατά περίπτωση, μέσω του ευρωπαϊκού πορτοφολιού ψηφιακής ταυτότητας. Το σχέδιο στρατηγικής για αυτή την ενωσιακή λύση επαλήθευσης της ηλικίας θα αποτελεί υπόδειγμα συμμόρφωσης και πρότυπο αναφοράς σε επίπεδο ΕΕ για τις μεθόδους επαλήθευσης της ηλικίας με χρήση συσκευής.

Στον βαθμό που ορισμένες από τις διατάξεις του κοινοποιηθέντος σχεδίου περιορίζονται στον καθορισμό κατώτατου ορίου ηλικίας για την πρόσβαση ανηλίκων σε επιγραμμικές υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης, δεν αντιβαίνουν στο άρθρο 28 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες, όπως ερμηνεύεται στις κατευθυντήριες γραμμές⁽⁶⁾. Ωστόσο, το κοινοποιηθέν σχέδιο δεν περιορίζεται σε αυτό, αλλά εισάγει επίσης διατάξεις που προβλέπουν πρόσθετες υποχρεώσεις για τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που παρέχουν επιγραμμικές υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης σχετικά με την επαλήθευση της ηλικίας, την εκτίμηση της ηλικίας και διατάξεις που αλληλεπικαλύπτονται με το πλαίσιο εποπτείας και επιβολής της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες. Το κοινοποιηθέν σχέδιο περιλαμβάνει επίσης υποχρεώσεις που ισχύουν για τους παρόχους υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, όπως ορίζονται στην οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο, ανεξάρτητα από τον τύπο εγκατάστασής τους.

2. Εμπεριστατωμένη γνώμη

2.1 Αξιολόγηση υπό το πρίσμα της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες

α) Εφαρμογή της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες

Το κοινοποιηθέν σχέδιο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες, για τους λόγους που αναφέρονται κατωτέρω.

Πρώτον, όσον αφορά το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του κοινοποιηθέντος σχεδίου, καθορίζει ένα κατώτατο όριο ηλικίας για τη χρήση επιγραμμικών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης που παρέχονται από επιγραμμικές πλατφόρμες και επιβάλλει υποχρεώσεις στους παρόχους των εν λόγω επιγραμμικών πλατφορμών. Όπως επιβεβαίωσαν οι ελληνικές αρχές στις απαντήσεις τους στο αίτημα παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών που απέστειλαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής, οι οικείοι πάροχοι χαρακτηρίζονται ως ενδιάμεσες υπηρεσίες κατά την έννοια του άρθρου 3 στοιχείο ζ) της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες.

Δεύτερον, όσον αφορά το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής, εκτός από τη θέσπιση κατώτατου ορίου ηλικίας για τη χρήση επιγραμμικών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης, το κοινοποιηθέν σχέδιο προβλέπει τα ακόλουθα:

- την απαίτηση για τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που παρέχουν επιγραμμικές υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης να εφαρμόζουν κατάλληλες, αναλογικές και αξιόπιστες μεθόδους επαλήθευσης της ηλικίας,

⁶ Ο.π.

συμπεριλαμβανομένης της ισοδύναμης λύσης επαλήθευσης της ηλικίας της ΕΕ, με σκοπό τον περιορισμό της πρόσβασης σε χρήστες που δεν έχουν ακόμη συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους (άρθρο 4 παράγραφοι 1 και 3).

- τη δυνατότητα των παρόχων επιγραμμικών πλατφορμών που παρέχουν επιγραμμικές υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης να συμπληρώνουν τις τεχνικές επαλήθευσης της ηλικίας με μεθόδους εκτίμησης της ηλικίας, όταν κρίνεται απαραίτητο για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων (άρθρο 4 παράγραφος 4).
- την εφαρμογή του κεφαλαίου IV της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες για σκοπούς εποπτείας, συμπεριλαμβανομένης της ΕΕΤΤ ως Συντονιστή Ψηφιακών Υπηρεσιών, και του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ως αρμόδιων αρχών (άρθρο 5 παράγραφος 1).
- την υποχρέωση της ΕΕΤΤ να γνωστοποιεί κάθε περίπτωση στην οποία διαπιστώνεται ή υπάρχει υπόνοια μη συμμόρφωσης από επιγραμμική πλατφόρμα που έχει την κύρια εγκατάστασή της σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, στον συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών του κράτους μέλους εγκατάστασης ή, κατά περίπτωση, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (άρθρο 5 παράγραφος 2).

Στο μήνυμα κοινοποίησης, οι ελληνικές αρχές επιβεβαιώνουν ότι στόχος του κοινοποιηθέντος σχεδίου είναι η προστασία των ανηλίκων, ο οποίος συμπίπτει με τον στόχο της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες και, ιδίως, με τις υποχρεώσεις που ισχύουν για τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών προσβάσιμων σε ανηλικούς σύμφωνα με το άρθρο 28 της εν λόγω Πράξης.

b) Πλήρης ισχύς εναρμόνισης της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες

Πρώτον, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η Πράξη για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες έχει ως στόχο να συμβάλει στην εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ενδιάμεσων υπηρεσιών με τη θέσπιση πλήρως εναρμονισμένων κανόνων για ένα ασφαλές, προβλέψιμο και αξιόπιστο επιγραμμικό περιβάλλον. Ειδικότερα, θεσπίζει ένα πλήρως εναρμονισμένο κανονιστικό πλαίσιο σχετικά με τους κανόνες που ισχύουν για την παροχή ενδιάμεσων υπηρεσιών στην Ένωση. Για τον σκοπό αυτό, η αιτιολογική σκέψη 9 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες διευκρινίζει ότι «[ο] παρών κανονισμός εναρμονίζει πλήρως τους κανόνες που ισχύουν για τις ενδιάμεσες υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά με στόχο τη διασφάλιση ασφαλούς, προβλέψιμου και αξιόπιστου επιγραμμικού περιβάλλοντος, στο οποίο αντιμετωπίζονται η διάδοση παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο και οι κοινωνικοί κίνδυνοι που μπορεί να προκαλέσει η διάδοση παραπληροφόρησης ή άλλου περιεχομένου, και στο οποίο προστατεύονται αποτελεσματικά τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη και διευκολύνεται η καινοτομία. Αντιστοίχως, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ πρόσθετες εθνικές απαιτήσεις για τα θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, εκτός εάν τούτο προβλέπεται ρητά στον παρόντα κανονισμό, καθόσον αυτό θα έθιγε την άμεση και ομοιόμορφη εφαρμογή των πλήρως εναρμονισμένων κανόνων που ισχύουν για τους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών σύμφωνα με τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού [...]».

Δεύτερον, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η προστασία των ανηλίκων, μιας ιδιαίτερα ευάλωτης κατηγορίας αποδεκτών ενδιάμεσων υπηρεσιών, αποτελεί έναν από τους κύριους στόχους πολιτικής που επιδιώκει η Πράξη για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες, όπως

διευκρινίζεται στις αιτιολογικές σκέψεις 40, 71 και 81 του εν λόγω κανονισμού. Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 28 παράγραφος 1 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες υποχρεώνει τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών προσβάσιμων σε ανηλίκους να λαμβάνουν κατάλληλα και αναλογικά μέτρα για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων, στην υπηρεσία τους. Όπως επισημαίνεται ανωτέρω, οι κατευθυντήριες γραμμές περιγράφουν τα μέτρα που η Επιτροπή θεωρεί ότι θα πρέπει να λάβουν οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών προσβάσιμων σε ανηλίκους για να συμμορφωθούν με την υποχρέωσή τους βάσει της εν λόγω διάταξης. Μεταξύ των μέτρων αυτών, η Επιτροπή θεωρεί, υπό ορισμένες περιστάσεις, τη χρήση μεθόδων επαλήθευσης της ηλικίας από παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών προσβάσιμων σε ανηλίκους ως κατάλληλο και αναλογικό μέτρο για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου 28 παράγραφος 1 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες⁽⁷⁾. Στις κατευθυντήριες γραμμές εξηγούνται επίσης οι περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή θεωρεί κατάλληλη και αναλογική τη χρήση μεθόδων εκτίμησης της ηλικίας⁽⁸⁾, καθώς και οι περιπτώσεις στις οποίες τα μέτρα αυτά θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως συμπλήρωμα των μέτρων επαλήθευσης της ηλικίας⁽⁹⁾.

Επιπλέον, η Πράξη για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες θεσπίζει πρόσθετες υποχρεώσεις για την προστασία των ανηλίκων που ισχύουν για τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης. Ειδικότερα, οι εν λόγω πάροχοι πρέπει i) να εντοπίζουν, να αναλύουν και να αξιολογούν επιμελώς, τουλάχιστον σε ετήσια βάση, οποιουσδήποτε συστημικούς κινδύνους που απορρέουν από τον σχεδιασμό, τη λειτουργία ή τη χρήση των υπηρεσιών τους, μεταξύ άλλων τη διάδοση παράνομου περιεχομένου, τυχόν πραγματικές ή προβλέψιμες αρνητικές επιπτώσεις ως προς την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων (μεταξύ άλλων τον σεβασμό των δικαιωμάτων του παιδιού και ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών) και σε σχέση με σοβαρές αρνητικές συνέπειες για τη σωματική και πνευματική ευεξία του προσώπου και την προστασία των ανηλίκων (άρθρο 34 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες)· και ii) να εφαρμόζουν αποτελεσματικά μέτρα για τον περιορισμό των εντοπισθέντων συστημικών κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των κινδύνων που σχετίζονται με την προστασία των ανηλίκων που απαριθμούνται ανωτέρω (άρθρο 35 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες). Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 35 παράγραφος 1 στοιχείο i) της εν λόγω Πράξης αναφέρεται ειδικά στα συστήματα εξακρίβωσης της ηλικίας ως παράδειγμα αποτελεσματικών και στοχευμένων μέτρων για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών με σκοπό τον περιορισμό των εντοπισθέντων συστημικών κινδύνων.

Μολονότι η Πράξη για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες δεν προβλέπει κατώτατο όριο ηλικίας για την πρόσβαση σε ορισμένα προϊόντα ή υπηρεσίες, άλλες ενωσιακές ή εθνικές νομικές πράξεις, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, μπορούν να προβλέπουν κατώτατο όριο ηλικίας για την πρόσβαση σε ορισμένα προϊόντα ή υπηρεσίες που προσφέρονται και/ή προβάλλονται με οποιονδήποτε τρόπο σε επιγραμμική πλατφόρμα, συμπεριλαμβανομένων ειδικά καθορισμένων κατηγοριών επιγραμμικών υπηρεσιών σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης⁽¹⁰⁾. Στις περιπτώσεις αυτές, και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, η χρήση περιορισμών πρόσβασης με την υποστήριξη μεθόδων

⁷ Παράγραφος 37 των κατευθυντήριων γραμμών για την προστασία των ανηλίκων (C/2025/5519).

⁸ Ενότητα 6.1.3.3 των κατευθυντήριων γραμμών για την προστασία των ανηλίκων (C/2025/5519).

⁹ Παράγραφος 38 των κατευθυντήριων γραμμών για την προστασία των ανηλίκων (C/2025/5519).

επαλήθευσης της ηλικίας είναι πράγματι, κατά την άποψη της Επιτροπής, κατάλληλο και αναλογικό μέτρο για τους παρόχους των εν λόγω υπηρεσιών, ώστε να διασφαλίζεται υψηλό επίπεδο ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 1 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες ⁽¹¹⁾. Οι κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν επίσης τα χαρακτηριστικά των λύσεων επαλήθευσης της ηλικίας που θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι πάροχοι επιγραμμικών πλατφορμών προσβάσιμων σε ανηλίκους πριν από την εφαρμογή λύσης επαλήθευσης της ηλικίας στις υπηρεσίες τους, ώστε να διασφαλίζεται ότι συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις καταλληλότητας και αναλογικότητας του άρθρου 28 παράγραφος 1 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες ⁽¹²⁾. Τέλος, παρότι η λήψη και η εφαρμογή, από τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών προσβάσιμων σε ανηλίκους, των μέτρων που ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές δεν συνεπάγεται αυτομάτως συμμόρφωση με το άρθρο 28 παράγραφος 1 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες, με την έγκριση των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών η Επιτροπή έχει δηλώσει ότι θα εφαρμόζει τις εν λόγω παραμέτρους κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με την εν λόγω διάταξη. Ως εκ τούτου, οι κατευθυντήριες γραμμές μπορούν να θεωρηθούν «σημαντικός και ουσιαστικός δείκτης αναφοράς» στον οποίο βασίζεται η Επιτροπή κατά την εφαρμογή του άρθρου 28 παράγραφος 1 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες και από τον οποίο μπορούν επίσης να εμπνευστούν οι συντονιστές ψηφιακών υπηρεσιών και οι αρμόδιες εθνικές αρχές ⁽¹³⁾.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, το άρθρο 28 παράγραφος 1 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες δεν αντιτίθεται σε νομοθετική δράση των κρατών μελών που περιορίζεται στη θέσπιση κατώτατου ορίου ηλικίας για την πρόσβαση σε ορισμένα προϊόντα ή υπηρεσίες που προσφέρονται σε επιγραμμική πλατφόρμα προσβάσιμη σε ανηλίκους. Κάθε εθνική νομοθετική πράξη τέτοιου είδους πρέπει να συμμορφώνεται με το δίκαιο της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες.

Ωστόσο, το άρθρο 28 παράγραφος 1 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες εναρμονίζει πλήρως τις υποχρεώσεις των παρόχων επιγραμμικών πλατφορμών προσβάσιμων σε ανηλίκους, προκειμένου να διασφαλίζεται υψηλό επίπεδο ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων στην υπηρεσία τους. Όσον αφορά τους παρόχους πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης, τα άρθρα 34 και 35 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες θεσπίζουν πλήρως εναρμονισμένους κανόνες σχετικά με τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την εκτίμηση και τον περιορισμό των κινδύνων, όπως περιγράφεται ανωτέρω.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θεωρεί ότι το κοινοποιηθέν σχέδιο υπερβαίνει την απλή θέσπιση κατώτατου ορίου ηλικίας για την πρόσβαση σε ορισμένες υπηρεσίες που προσφέρονται και/ή παρουσιάζονται σε επιγραμμικές υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης. Ειδικότερα, το άρθρο 4 παράγραφος 3 του κοινοποιηθέντος σχεδίου επιβάλλει στους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που παρέχουν επιγραμμικές υπηρεσίες κοινωνικής

¹⁰ Παράγραφος 37 στοιχείο δ) των κατευθυντήριων γραμμών για την προστασία των ανηλίκων (C/2025/5519).

¹¹ Παράγραφος 37 στοιχείο δ) των κατευθυντήριων γραμμών για την προστασία των ανηλίκων (C/2025/5519).

¹² Παράγραφος 49 των κατευθυντήριων γραμμών για την προστασία των ανηλίκων (C/2025/5519).

¹³ Παράγραφος 12 των κατευθυντήριων γραμμών για την προστασία των ανηλίκων (C/2025/5519).

δικτύωσης να εφαρμόζουν «κατάλληλες, αναλογικές και αξιόπιστες μεθόδους επαλήθευσης της ηλικίας, συμπεριλαμβανομένης της ισοδύναμης λύσης επαλήθευσης της ηλικίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Όπως αναφέρεται στο μήνυμα κοινοποίησης, οι διατάξεις επιβάλλουν «επιβάρυνση των παρόχων [επιγραμμικών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης], ιδίως ως προς την ανάπτυξη ή ενσωμάτωση κατάλληλων μηχανισμών επαλήθευσης ή εκτίμησης ηλικίας». Επιπλέον, το άρθρο 4 παράγραφος 4 του κοινοποιηθέντος σχεδίου παρέχει στους παρόχους που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής τη δυνατότητα «να συμπληρώνουν τις τεχνικές επαλήθευσης της ηλικίας με μεθόδους εκτίμησης της ηλικίας, όταν κρίνεται απαραίτητο για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων».

Το άρθρο 28 παράγραφος 1 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες εναρμονίζει τις υποχρεώσεις που ισχύουν για τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών προσβάσιμων σε ανηλίκους, απαιτώντας από αυτούς να εφαρμόζουν μέτρα επαλήθευσης της ηλικίας, εκτίμηση της ηλικίας ή άλλες μεθόδους ανάλογα με τις περιστάσεις. Ως εκ τούτου, το άρθρο 4 παράγραφος 3 του κοινοποιηθέντος σχεδίου θίγει την εν λόγω διάταξη, εφόσον απαιτεί από τους παρόχους να εφαρμόζουν μεθόδους επαλήθευσης της ηλικίας, προσθέτοντας με αυτόν τον τρόπο εθνικές απαιτήσεις σχετικά με θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες. Επιπρόσθετα, το άρθρο 4 παράγραφος 4 του κοινοποιηθέντος σχεδίου ακόμα πιο ξεκάθαρα συμπίπτει με το άρθρο 28 παράγραφος 1 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες. Όπως αναφέρεται στο μήνυμα κοινοποίησης, οι διατάξεις επιβάλλουν «επιβάρυνση των παρόχων [επιγραμμικών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης], ιδίως ως προς την ανάπτυξη ή ενσωμάτωση κατάλληλων μηχανισμών επαλήθευσης ή εκτίμησης ηλικίας».

Όπως αναφέρεται ανωτέρω, το άρθρο 28 παράγραφος 1 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες υποχρεώνει τους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών προσβάσιμων σε ανηλίκους να λαμβάνουν κατάλληλα και αναλογικά μέτρα για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ιδιωτικότητας, ασφάλειας και προστασίας των ανηλίκων, στην υπηρεσία τους. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ασκήσει την κοινή αρμοδιότητά της στον τομέα αυτό, η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, αποκλείει οποιαδήποτε νομοθετική δράση εκ μέρους των κρατών μελών. Όπως αναπτύσσεται στις κατευθυντήριες γραμμές, τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 28 παράγραφος 1 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες περιλαμβάνουν διαφορετικά μέτρα διασφάλισης της ηλικίας, ιδίως, ανάλογα με τους κινδύνους που ενέχει η υπηρεσία για τους ανηλίκους, τις μεθόδους επαλήθευσης της ηλικίας και τις μεθόδους εκτίμησης της ηλικίας. Στον βαθμό που οι μέθοδοι εκτίμησης της ηλικίας θεωρούνται κατάλληλα και αναλογικά μέτρα σε ορισμένες περιπτώσεις, η εν λόγω υποχρέωση των παρόχων περιλαμβάνεται ήδη στο άρθρο 28 παράγραφος 1 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες και, ως εκ τούτου, αποκλείει τέτοιες υποχρεώσεις δυνάμει του εθνικού δικαίου. Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι υποχρεώσεις των παρόχων επιγραμμικών πλατφορμών να εφαρμόζουν ορισμένα μέτρα για τη διασφάλιση της επαλήθευσης της ηλικίας και της εκτίμησης της ηλικίας ρυθμίζονται με εξαντλητικό τρόπο από την Πράξη για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες. Το γεγονός ότι, σύμφωνα με το μήνυμα κοινοποίησης, οι διατάξεις σχετικά με την επαλήθευση και την εκτίμηση της ηλικίας είναι τεχνολογικά ουδέτερες, προσφέρουν ένα βαθμό ευελιξίας στους παρόχους σε ό,τι αφορά τη συμμόρφωση και προβλέπουν μεταβατική περίοδο έως την 1η Ιανουαρίου 2027, δεν τροποποιεί τα συμπεράσματα της Επιτροπής ως προς το θέμα αυτό.

c) Σύστημα παρακολούθησης και επιβολής

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Πράξη για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες είναι πλήρως αποτελεσματική για την επίτευξη των κοινών μας στόχων, ιδίως της προστασίας των ανηλίκων, είναι σημαντικό να διατηρηθεί η ισχύς εναρμόνισης της Πράξης και όσον αφορά το πλαίσιο εποπτείας και επιβολής.

Πρώτον, σύμφωνα με το κεφάλαιο IV της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες, η εποπτεία και η επιβολή της Πράξης βασίζονται στη στενή συνεργασία μεταξύ, αφενός, του συντονιστή ψηφιακών υπηρεσιών (και άλλων αρμόδιων αρχών) του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο πάροχος της εν λόγω υπηρεσίας κατά την έννοια του άρθρου 56 παράγραφος 1 της Πράξης και, αφετέρου, των εν λόγω εθνικών αρχών και της Επιτροπής (άρθρα 56 έως 58 της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες) σε σχέση με την επιβολή και την εποπτεία των υπηρεσιών ως πολύ μεγάλων επιγραμμικών πλατφορμών και πολύ μεγάλων επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης.

Το άρθρο 5 παράγραφος 1 του κοινοποιηθέντος σχεδίου προβλέπει ότι το κεφάλαιο IV της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες εφαρμόζεται *«[γ]ια την εποπτεία της εφαρμογής των υποχρεώσεων»* του κοινοποιηθέντος σχεδίου. Αυτό επιβεβαιώθηκε από τις ελληνικές αρχές στις απαντήσεις τους στο αίτημα για συμπληρωματικές πληροφορίες που απέστειλαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής. Ωστόσο, η δομή επιβολής του κεφαλαίου IV της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες δημιουργήθηκε ειδικά για τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής της Πράξης, συμπεριλαμβανομένων κανόνων για την επιβολή της Πράξης από την Επιτροπή και μιας εκλεπτυσμένης υποδομής για τη συνεργασία των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών κατά την επιβολή των κανόνων που ορίζονται στην Πράξη. Η χρήση αυτής της δομής επιβολής για την επιβολή άλλων διατάξεων του εθνικού δικαίου, πόσο μάλλον διατάξεων που έρχονται σε αντίθεση με την Πράξη για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες, θα αντέβαινε στον σκοπό τους ως πλήρως εναρμονισμένων κανόνων επιβολής ειδικά για την Πράξη. Δεύτερον, το άρθρο 5 παράγραφος 2 του κοινοποιηθέντος σχεδίου προβλέπει ότι η ΕΕΤΤ κοινοποιεί κάθε διαπιστωμένη ή εικαζόμενη παραβίαση των διατάξεων του κοινοποιηθέντος σχεδίου από επιγραμμικές πλατφόρμες που παρέχουν επιγραμμική υπηρεσία κοινωνικής δικτύωσης και είναι εγκατεστημένες σε κράτη μέλη εκτός της Ελλάδας ή σε χώρες εκτός της Ένωσης, στις αρχές που είναι αρμόδιες για την επιβολή της Πράξης για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες. Στο πλαίσιο αυτό, και όπως προαναφέρθηκε, το κεφάλαιο IV της Πράξης εναρμονίζει πλήρως τους κανόνες σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών, καθώς και μεταξύ των συντονιστών ψηφιακών υπηρεσιών και της Επιτροπής. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι το άρθρο 5 παράγραφος 2 του κοινοποιηθέντος σχεδίου αλληλεπικαλύπτεται με τους πλήρως εναρμονισμένους κανόνες του κεφαλαίου IV της Πράξης, και ιδίως με τα άρθρα 56 και 58 αυτής. Επιπλέον, και ανεξάρτητα από τα ανωτέρω, η συνεργασία αυτή δεν θα μπορούσε να υπερβαίνει τους κανόνες που ορίζονται στην Πράξη για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτήν και δεν θα μπορούσε να ερμηνευθεί κατά τρόπο που να επιβάλλει πρόσθετες υποχρεώσεις στους παρόχους ενδιάμεσων υπηρεσιών.

2.2. Αξιολόγηση υπό το πρίσμα της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο

α) Εφαρμογή της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο

Ορισμένες διατάξεις του κοινοποιηθέντος σχεδίου, και συγκεκριμένα τα άρθρα 4 και 5 αυτού, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Πρώτον, όσον αφορά το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του κοινοποιηθέντος σχεδίου, το άρθρο 4 παράγραφος 3 επιβάλλει στους παρόχους επιγραμμικών πλατφορμών που παρέχουν επιγραμμικές υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης την υποχρέωση να εφαρμόσουν «κατάλληλες, αναλογικές και αξιόπιστες μεθόδους επαλήθευσης της ηλικίας» για τον προσδιορισμό της ηλικίας ενός χρήστη, προκειμένου να περιοριστεί η πρόσβαση σε όσους δεν έχουν ακόμη συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους.

Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι το κοινοποιηθέν σχέδιο επιβάλλει υποχρεώσεις στους παρόχους υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας ⁽¹⁴⁾ κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/1535 και, ως εκ τούτου, επίσης εντός του πεδίου εφαρμογής των άρθρων 1 και 2 της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτήν. Αυτό επιβεβαιώθηκε από τις ελληνικές αρχές στην απάντησή τους στο αίτημα παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών που απέστειλαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής.

Δεύτερον, σχετικά με το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κοινοποιηθέντος σχεδίου, αυτό καθορίζει τις απαιτήσεις που ισχύουν για τους παρόχους υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, προκειμένου να αποτρέπεται η πρόσβαση ανηλίκων σε επιγραμμικές υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 του κοινοποιηθέντος σχεδίου, οι εν λόγω πάροχοι υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας θα πρέπει να εφαρμόζουν «κατάλληλες, αναλογικές και αξιόπιστες μεθόδους επαλήθευσης της ηλικίας» προκειμένου να περιοριστεί η πρόσβαση σε ανηλίκους ηλικίας κάτω των 15 ετών.

Σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχεία η) και θ) της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο, ο συντονισμένος τομέας αφορά τις απαιτήσεις που πρέπει να πληροί ο πάροχος υπηρεσιών σε σχέση με, μεταξύ άλλων, την άσκηση της δραστηριότητας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, όπως οι απαιτήσεις σχετικά με τη συμπεριφορά του φορέα παροχής υπηρεσιών.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα ήθελε να επισημάνει ότι το πεδίο εφαρμογής του συντονισμένου τομέα, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο η) της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο, δεν πρέπει να περιορίζεται στους εναρμονισμένους τομείς της εν λόγω οδηγίας ⁽¹⁵⁾. Πιο συγκεκριμένα, ο συντονισμένος τομέας καλύπτει όλες τις απαιτήσεις, είτε πρόκειται για «απαιτήσεις ανάληψης» δραστηριότητας είτε για «προϋποθέσεις άσκησης» δραστηριότητας ⁽¹⁶⁾, που ορίζονται από τα εθνικά νομικά συστήματα και ισχύουν για τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας ή τους παρόχους υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, δηλαδή το δίκαιο που

¹⁴ Συγκεκριμένα, «υπηρεσίες που παρέχονται έναντι αμοιβής, με ηλεκτρονικά μέσα και κατόπιν προσωπικής επιλογής ενός αποδέκτη υπηρεσιών».

¹⁵ Απόφαση της 16ης Ιουνίου 2026, WebGroup Czech Republic κ.λπ., συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-188/24 και C-190/24, EU:C:2026:492, σκέψη 56.

¹⁶ Οι εκφράσεις αυτές απορρέουν από τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα M. Szpunar της 11ης Ιανουαρίου 2024 στις υποθέσεις C-662/22 έως C-667/22, Airbnb Ireland UC, EU:C:2024:18, σκέψη 143.

εφαρμόζεται σε έναν πάροχο υπηρεσιών όσον αφορά την «επιγραμμική» δραστηριότητά του.

Επιπλέον, ο συντονισμένος τομέας καλύπτει επίσης προϋποθέσεις για έναν πάροχο υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας που θέτουν όρους για την πρόσβαση στην υπηρεσία του, μέσω της υποχρέωσης παροχής πληροφοριών. Ειδικότερα, το Δικαστήριο αποφάνθηκε πρόσφατα ότι «[έ]νας μηχανισμός επαλήθευσης της ηλικίας των χρηστών μιας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας που καθιστά δυνατή την πρόσβαση σε πορνογραφικό περιεχόμενο αποσκοπεί στο να θέσει προϋποθέσεις για την πρόσβαση των χρηστών στην υπηρεσία αυτή» ⁽¹⁷⁾.

Οι υποχρεώσεις του κοινοποιηθέντος σχεδίου θα καθορίζαν πράγματι απαιτήσεις για την άσκηση της δραστηριότητας μιας υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, τις οποίες θα έπρεπε να τηρούν οι πάροχοι υπηρεσιών, και, ως εκ τούτου, εμπίπτουν στον συντονισμένο τομέα εφαρμογής της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχεία η) και θ) της εν λόγω οδηγίας, και, συνεπώς, έχουν αναλυθεί υπό το πρίσμα της εν λόγω οδηγίας.

b) Άρθρο 3 παράγραφοι 1, 2 και 4 της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το κοινοποιηθέν σχέδιο δεν κάνει διάκριση μεταξύ παρόχων εγκατεστημένων στην Ελλάδα και παρόχων εγκατεστημένων σε άλλα κράτη μέλη. Αυτό επιβεβαιώθηκε επίσης από τις ελληνικές αρχές στην απάντησή τους στο αίτημα παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών που απέστειλαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία «το κοινοποιηθέν σχέδιο προορίζεται να εφαρμοστεί σε παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης που προσφέρουν υπηρεσίες σε χρήστες που βρίσκονται στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από το κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένοι οι εν λόγω πάροχοι».

Συνεπώς, οι διατάξεις του κοινοποιηθέντος σχεδίου εφαρμόζονται σε παρόχους υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε χρήστες που βρίσκονται στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από το κράτος μέλος στο οποίο έχουν την έδρα τους.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το άρθρο 3 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο θεσπίζει την αρχή του ελέγχου από τη χώρα προέλευσης, σύμφωνα με την οποία οι υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας πρέπει να ρυθμίζονται στη χώρα προέλευσης της δραστηριότητας. Ως εκ τούτου, υπόκεινται, κατά γενικό κανόνα, στο δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένοι οι πάροχοι των εν λόγω υπηρεσιών.

Το άρθρο 3 παράγραφος 4 της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο καθορίζει τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες βάσει των οποίων ένα κράτος μέλος προορισμού, δηλαδή το κράτος μέλος στο οποίο παρέχονται υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας από πάροχο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, μπορεί να παρεκκλίνει από την αρχή του ελέγχου από το κράτος προέλευσης, όπου αυτό είναι αναγκαίο, για τους λόγους που απαριθμούνται εξαντλητικά στο άρθρο 3 παράγραφος 4 στοιχείο α) της οδηγίας και σύμφωνα με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 4 στοιχεία α) και β) της εν λόγω οδηγίας.

¹⁷ Απόφαση της 16ης Ιουνίου 2026, WebGroup Czech Republic κ.λπ., συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-188/24 και C-190/24, EU:C:2026:492, σκέψη 68.

Η Επιτροπή εφιστά την προσοχή των ελληνικών αρχών στη νομολογία του Δικαστηρίου, η οποία υπενθυμίζει εν προκειμένω τα όρια του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 3 παράγραφος 4 της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο. Σύμφωνα με την εν λόγω νομολογία, μέτρα εφαρμογής γενικού και αφηρημένου χαρακτήρα που δεν περιορίζονται σε συγκεκριμένη υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας δεν μπορούν να επωφεληθούν από την εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 4 της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο¹⁸). Προκύπτει επίσης από τη νομολογία ότι το άρθρο 3 παράγραφος 4 στοιχείο α) της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο δεν αποκλείει τη δυνατότητα ενός κράτους μέλους να θεσπίζει νομικές διατάξεις βάσει των οποίων ένα μεμονωμένο μέτρο μπορεί να επιδίδεται σε παρόχους υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας¹⁹). Δεδομένου του εξατομικευμένου χαρακτήρα τους, τα μέτρα αυτά μπορούν να χαρακτηριστούν ως μέτρα στρεφόμενα κατά συγκεκριμένης υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας και θίγουν τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 4 στοιχείο α) σημείο i) της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο ή συνιστούν σοβαρό κίνδυνο που απειλεί να βλάψει τους εν λόγω στόχους, κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης²⁰).

Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις απαντήσεις των ελληνικών αρχών στο αίτημα για συμπληρωματικές πληροφορίες που απέστειλαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής, στις οποίες ανέφεραν ότι το κοινοποιηθέν σχέδιο απλώς θεσπίζει «κατώτατο όριο ηλικίας για την πρόσβαση σε επιγραμμικές υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης» και «δεν αποσκοπεί στη θέσπιση παράλληλου εθνικού καθεστώτος για τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας ούτε στην παρέκκλιση από την αρχή της χώρας προέλευσης» που προβλέπεται στην οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Με βάση τις πληροφορίες που τέθηκαν στη διάθεση της Επιτροπής, οι υποχρεώσεις που θα επέβαλε το κοινοποιηθέν σχέδιο φαίνεται να συνιστούν γενικά και αφηρημένα μέτρα τα οποία θα εφαρμόζονταν αδιακρίτως σε εγχώριους και αλλοδαπούς παρόχους υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας που παρέχουν πρόσβαση σε επιγραμμικές υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης από το έδαφος της Ελλάδας. Ειδικότερα, και όπως περιγράφεται ανωτέρω, η απαίτηση προς τους παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης να εφαρμόζουν κατάλληλες, αναλογικές και αξιόπιστες μεθόδους επαλήθευσης της ηλικίας αποτελεί ένα τέτοιο μέτρο γενικής και αφηρημένης εφαρμογής,

¹⁸ Απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2023, Google Ireland Limited κ.λπ., C-376/22, EU:C:2023:835, σκέψεις 59 και 60:

«59. Αντιθέτως, συνέπεια μιας τέτοιας ερμηνείας είναι ότι δεν επιτρέπεται κατ' αρχήν στα κράτη μέλη να λαμβάνουν τέτοια μέτρα και, επομένως, δεν απαιτείται καν η εξακρίβωση του αν αυτά είναι αναγκαία για την ικανοποίηση επιτακτικών λόγων γενικού συμφέροντος.

60. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3, παράγραφος 4, της οδηγίας 2000/31 έχει την έννοια ότι δεν εμπίπτουν στα «μέτρα που στρέφονται κατά συγκεκριμένης υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας», κατά τη διάταξη αυτή, γενικά και αφηρημένα μέτρα τα οποία αφορούν μια περιγραφόμενη με γενικούς όρους κατηγορία συγκεκριμένων υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας και εφαρμόζονται αδιακρίτως σε κάθε φορέα παροχής της εν λόγω κατηγορίας υπηρεσιών.»

Βλ. επίσης απόφαση της 30ής Μαΐου 2024, Airbnb Ireland UC και Amazon Services Europe Sàrl κατά Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni, C-662/22 και C-667/22, EU:C:2024:432, σκέψη 70.

¹⁹ Απόφαση της 16ης Ιουνίου 2026, WebGroup Czech Republic κ.λπ., C-188/24 και C-190/24, EU:C:2026:492, σκέψη 87· και απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2025, Apothekerkammer Nordrhein κατά DocMorris, C-517/23, EU:C:2025:122, σκέψη 80.

²⁰ Απόφαση της 16ης Ιουνίου 2026, WebGroup Czech Republic κ.λπ., συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-188/24 και C-190/24, EU:C:2026:492, σκέψη 87. Οι παρατηρήσεις αυτές σχετικά με την υφιστάμενη νομολογία δεν προδικάζουν την εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με τη συμβατότητα οποιουδήποτε τέτοιου μέτρου με την πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες.

δεδομένου ότι το μέτρο θα εξακολουθούσε να ισχύει αδιακρίτως τόσο για τους εγχώριους όσο και για τους αλλοδαπούς παρόχους. Για τους λόγους που αναφέρονται ανωτέρω, η Επιτροπή εκδίδει εμπεριστατωμένη γνώμη σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/1535.

Η Επιτροπή υπενθυμίζει στις ελληνικές αρχές ότι, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/1535, η έκδοση εμπεριστατωμένης γνώμης υποχρεώνει το κράτος μέλος που έχει καταρτίσει το οικείο σχέδιο τεχνικού κανόνα να αναβάλει την έγκρισή του κατά τέσσερις μήνες από την ημερομηνία κοινοποίησής του.

Η περίοδος αναμονής λήγει, συνεπώς, στις 11 Σεπτεμβρίου 2026.

Επιπροσθέτως, η Επιτροπή εφιστά την προσοχή των ελληνικών αρχών στο γεγονός ότι, σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη, το κράτος μέλος που είναι παραλήπτης της εμπεριστατωμένης γνώμης υποχρεούται να ενημερώσει την Επιτροπή για τις ενέργειες στις οποίες σκοπεύει να προβεί ως απάντηση στην εν λόγω γνώμη.

Σε περίπτωση που η Κυβέρνησή σας δεν συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 ή εάν το κείμενο του υπό εξέταση σχεδίου τεχνικού κανόνα εγκριθεί χωρίς να ληφθούν υπόψη οι προαναφερθείσες αντιρρήσεις ή άλλως παραβιάζει το δίκαιο της ΕΕ, η Επιτροπή μπορεί να κινήσει τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 258 της ΣΛΕΕ.

Επιπλέον, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, μόλις εγκριθεί το οριστικό κείμενο, πρέπει να κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/1535.

Μετά τιμής,

Για την Επιτροπή

Ekaterina Zaharieva
Μέλος της Επιτροπής

